

ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2011, Volume: 6, Number: 4, Article Number:D0074

FINE ARTS

Received: August 2011
Accepted: October 2011
Series : D
ISSN : 1308-7290
© 2010 www.newwsa.com

Hasan Arapgirliođlu
Ali Korkut Uludađ
Inonu University
hasanjazz@hotmail.com
Malatya -Turkey

KLASİK GİTAR EğİTİMİNDE MÜZİKALİTE KAVRAMININ ÖğRETİMİNE YÖNELİK BİR İNCELEME

ÖZET

Klasik gitar derslerinde icra edilen etüt ve eserlerin müzikal yapılarına uygun olarak seslendirilebilmesi, önemli bir süreçtir. Müzikalite çalışmalarında kullanılacak yöntem ve tekniklerin kişiden kişiye farklılık gösterebilmesi kaçınılmazdır. Bu doğrultuda, öğrenciye müzikalite kavramının kazandırılmasına yönelik farklı alanlarda farklı incelemelerin yapılması anlamlı hale gelmektedir. Bu çalışmada, klasik gitar eğitiminde temel teknikleri etkileyen müzikalite kavramı farklı açılardan ele alınarak incelenmiştir. Bu konu ile ilgili yapılan çalışmaların sistemli bir öğretim yöntemi ile klasik gitar eğitiminde düzenli bir hale getirilmesi ve öğrencilerin algı düzeylerinin ölçülmesi araştırmanın temel amacıdır. Araştırma sonucunda kontrol grubu olmamasına rağmen öğrencilerden ölçülmesi istenen performans kriterleri maddelerinin birçoğundan, son test modeli lehinde anlamlı artışlar elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Gitar Eğitimi, Klasik Gitar, Müzikalite, Müzik Eğitimi, Müzik

A STUDY ON THE TEACHING OF THE CONCEPT OF "MUSICALITY" IN CLASSICAL GUITAR EDUCATION

ABSTRACT

In classical guitar classes, it is an important process to perform the studies and compositions in a manner appropriate for their musical structures. It must be remembered, it's unavoidable that the methods and techniques used while working on musicality differs from person to person. Accordingly, it becomes more meaningful to do different surveys in different fields, devoted to the students' achievement in understanding the concept of "musicality". In this study, the concept of musicality which has a direct effect on the fundamental techniques in classical guitar education was examined by being handled from different aspects. The main aim of this study is to systematically organize the works related to this topic and to measure the students' levels of perception. At the end of the study, in spite of the absence of a control group, significant increases were obtained in favour of the post-test model from most of the items related to the performance criteria the students were asked to measure.

Keywords: Guitar Education, Classical Guitar, Musicality, Music Education, Music

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Müzikalite kelimesinin müzik terminolojisinde yer alan anlamı sanatçının yorumladığı eser ile nüans, eseri içselleştirmesiyle eş orantılı olarak da seslendirmede ortaya çıkan müzikal yorum olarak karşımıza çıkar (Phillips, 1976: 16). Diğer bir kaynakta, müzikalite sıfatın isimleşmiş hali olan müziksellik olarak tanımlanmaktadır (Hodd, 1959: 29-30). Müzik yeteneğine sahip olma, temelde müzikal olma müzikalite ile eş anlamlıdır ve müziğin kendi öz niteliklerini yaşama ve müziksel anlatımları estetik değerleri yönünden algılayıp değerlendirme ihtiyacı, bu ihtiyacı giderme gücü ve bu gücü kullanma yeteneği olarak tanımlanabilir (Ece ve Kaplan, 2008: 285-289).

Müzikalite kavramı, evrensel müzik literatürüne girmiş çalgı eğitimi yöntemleri üzerinde titizlikle durulan bir durumdur. Özellikle Suzuki metodunun temelini oluşturan önemli bir elementtir. Müzikalite eğitiminde "tonalizasyon" kelimesi Suzuki'nin ortaya attığı bir kelimedir. Bu kelime ses eğitimindeki "vokalizasyon" kelimesinin keman eğitimindeki karşılığıdır. Çocuk tonalizasyon çalışmaları sonucunda her eseri şarkı söyler gibi ve legato tekniği ile güzel bir ton ve müzikal bir ifade ile çalabilecektir. Suzuki'ye göre iyi bir ton müziğin yaşayan ruhudur. Çocuğun kulağı çok iyi eğitildiği zaman güzel bir tonun ne olduğunu ayırt edebilecektir. Çocuğa kitaplarda yer alan eserleri tekrar tekrar dinletme yoluyla, nasıl güzel bir ton ve müzikal ifadeyle çalınacağı kolayca öğretilenilecektir. Suzuki metodunda, çocukların dinledikleri ve öğretmenleri ile beraber çalıştıkları eserleri derslerde ezbere çalmaları beklenmektedir. Ezbere çalma ile çocuk eserlere daha iyi konsantr olabilecek ve mükemmel bir müzikalite ile çalabileceklerdir. Suzuki'ye göre ezberleme anadili yaklaşımında doğal bir süreçtir (Tercimer, 2005: 71-86).

Bir eserin müzikal yapısının ortaya çıkarılması, nüansların anlamına uygun bir biçimde seslendirilebilmesi, müzikalite kavramını tamamlayan unsurlardandır. Bazı yetenekler çok çalışmakla veya basit deneyimlerle de elde edilebilmektedir. Ritmik eğitim, kulak eğitimi ve form bilgisi gibi alanlarda yeterli seviyeye ulaşılması müzikalite kavramının önkoşulu sayılabilir. Bunların yanı sıra müzik üretmek için güçlü bir hafıza iyi bir araç olup, analitik düşüncenin de büyük bir önemi vardır.

Yağışan, "Farklı bir alanın Profesyonel Sporcuları: Müzisyenler" adlı makalesinde egzersiz çalışmalarına yönelik şunları söylemiştir: Esnekliğin ve kas gücünün artırılması düzenli egzersiz ve çalışmalarla doğru orantılıdır. Parmaklarda elde edilen esneklik, çalım rahatlığı sağlar. "Bir enstrüman çalmanın temelini oluşturan, sık tekrarlı hareketlerin başarısı ve rahatlığı bir anlamda kas esnekliğine bağlıdır (Yağışan, 2002: 183-194).

Bu açıklamalardan yola çıkarak araştırmada, çalgı eğitiminin önemli bir aşaması olan müzikalite çalışmalarında öğrencilerin etkin bir yorum gücüne sahip olmaları, dersin amaçları doğrultusundaki hedef davranışlara ulaşılabilmesi yönü ile ele alınmıştır. Bu hedeflere destek amacıyla geliştirilebilecek yöntemlerin işgörüsellilik boyutu da oldukça önemlidir. Bununla birlikte, eser icralarında müzikal duyarlılık ile renk ve ton üretimini sağlayabilmek, göz ardı edilmemesi gereken diğer faktörlerdir.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Klasik gitar eğitiminde müzikalite kavramının öğretilmesine yönelik bir inceleme yaparak ve örnek olarak seçilen bir eser üzerinde öğrencilerin yorum gücündeki eksiklikleri deneysel bir çalışma yöntemiyle saptayarak, elde edilen bulguları yorumlayabilme açısından, önemli bir çalışma olduğu düşünülmektedir.

2.1. Araştırmanın Problemi (Problem of Research)

Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında lisans ders programında verilmekte olan bireysel çalgı eğitimi (gitar) dersinde, klasik gitar eğitiminde kullanılmakta olan müzikalite kavramının öğretilmesine yönelik bir inceleme nasıl hazırlanabilirnasıl bir yaklaşım sağlanabilir?

3. DENEYSEL YÖNTEM (EXPERIMENTAL METHOD)

Bu araştırma, klasik gitar eğitiminde müzikalite kavramının öğretimine yönelik bir inceleme kapsamında hazırlanmıştır. Bu nedenle araştırma betimsel ve deneysel nitelikte olup kontrolsüz ön ve son test modelinden yararlanılmıştır.

Yapılan araştırmanın birinci boyutu olan betimsel kısımda genel tarama (literatür taraması) yapılmış ve konuyla ilgili açıklamalara yer verilmiştir. Betimsel analizde, elde edilen veriler, daha önceden verilen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Bu tür analizde amaç, elde edilen bulguların düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır. Bu amaçla elde edilen veriler, önce sistematik ve açık bir biçimde betimlenir. Daha sonra yapılan bu betimlemeler açıklanır ve yorumlanır, neden-sonuç ilişkileri irdelenir ve bir takım sonuçlara ulaşılır (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Yapılan araştırmanın ikinci boyutu olan kontrolsüz ön ve son test modelinde, klasik gitar eğitimi alanında sıklıkla kullanılan ve iki varyasyonlu biçimi ile klasik gitar icracılığının önemli temel tekniklerini içeren bir yapıya sahip olan "Feste Lariane" adlı eser kullanılmıştır. Eser, araştırmacı tarafından bireysel çalgı ders saati içerisinde öğrencilere ödev olarak verilmiştir. Çalışmalar, genel bir plan dâhilinde ve öğrencilerin icra seviyelerine göre rastlantısal olarak seçilip gerçekleştirilmiştir. Tespit edilen eser, öğrenciler üzerinde sınanmak üzere öncelikle ön test tekniğine tabi tutulmuştur. Ardından da karşılaşılan müzikalite kavramındaki eksiklikleri gidermeye yönelik yapılacak olan çalışmaların durumunu ölçmek için son test tekniği uygulanmıştır.

Eser, önceden belirlenen zaman dilimlerine bağlı kalınarak, iki aşamada da alanında uzman olan öğretim elemanları tarafından dinlenerek incelenmiştir. Bununla birlikte, öğrencilerin performansları araştırmacı tarafından önceden hazırlanan bir değerlendirme ölçeği ile puanlamaya tabi tutulmuştur. Geliştirilen bu yönteme yönelik çalışma sırasında kullanılmak üzere bir kamera temin edilip uygulama mekânı olarak da bireysel çalgı çalışma odası tercih edilmiştir.

3.1. Çalışma Grubu (Study Group)

Araştırmada, Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesine bağlı Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında lisans eğitimini sürdüren 5 gitar öğrencisi çalışma grubu olarak seçilmiştir.

Kontrol grubu olmayan bu modelde araştırma grubu ya da grupları alınmakta, deneye başlamadan önce deneklere test verilerek başarı durumu saptanmaktadır. Deney bittikten sonra grup ya da gruplar tekrar teste tabi tutulmakta ve deneyin etkisi bu iki test arasındaki farka göre değerlendirilmektedir (Kaptan, 1998: 81).

3.2. Veri Toplama Aracı (Data Gathering Tool)

Araştırmaya ilk olarak, kaynak tarama yöntemi ile başlanmıştır. Devamında, araştırmacı tarafından belirlenen araştırmanın modeline uygun bir eser seçilmiştir. Deneysel aşamaya geçmeden önce

öğrencilerin performanslarını belirlemek amacıyla bir değerlendirme ölçeği hazırlanmıştır.

DeneySEL aşamanın ilk bölümünü oluşturan ön test için, denek olarak belirlenen ve kontrol grubu olmayan 5 öğrenciye, bir hafta önceden verilen eserler kamera önünde çaldırılarak kayıtları alınmıştır. Araştırmanın devamında 4 uzman öğretici ile birlikte değerlendirmeleri yapılarak elde edilen veriler istatistiksel sonuçları belirlenmiştir.

Bu konuda araştırmaya ilişkin değerlendirme ölçeği Tablo 1'de sunulmaktadır.

Tablo 1. Müzikalite kavramına ilişkin performans değerlendirme ölçeği
(Table 1. Performance assesment scale related to the concept of "musicality")

Ölçüt Davranışlar	20 Puan	15 Puan	10 Puan	5 Puan	0 Puan	Eser		ÖNTEST Değerlendirme	SONTEST Değerlendirme
						Feste İriane			
Müzikal Duyarlılıkta Yeterlilik	Müzikal Duyarlılıkta Tamamen Yeterli	Müzikal Duyarlılıkta Büyük Ölçüde Yeterli	Müzikal Duyarlılıkta Kısmen Yeterli	Müzikal Duyarlılıkta Çok Az Yeterli	Müzikal Duyarlılıkta Hiç Yeterli Değil				
Tremelo Tekniğinde Yeterlilik	Tremelo Tekniğinde Tamamen Yeterli	Tremelo Tekniğinde Büyük Ölçüde Yeterli	Tremelo Tekniğinde Kısmen Yeterli	Tremelo Tekniğinde Çok Az Yeterli	Tremelo Tekniğinde Hiç Yeterli Değil				
Yorum Gücünde Yeterlilik	Yorum Gücünde Tamamen Yeterli	Yorum Gücünde Büyük Ölçüde Yeterli	Yorum Gücünde Kısmen Yeterli	Yorum Gücünde Çok Az Yeterli	Yorum Gücünde Hiç Yeterli Değil				
Ton ve Renk Üretiminde Yeterlilik	Ton ve Renk Üretiminde Tamamen Yeterli	Ton ve Renk Üretiminde Büyük Ölçüde Yeterli	Ton ve Renk Üretiminde Kısmen Yeterli	Ton ve Renk Üretiminde Çok Az Yeterli	Ton ve Renk Üretiminde Hiç Yeterli Değil				
Tını ve Gürlük Terimlerinde Yeterlilik	Tını ve Gürlük Terimlerinde Tamamen Yeterli	Tını ve Gürlük Terimlerine Büyük Ölçüde Yeterli	Tını ve Gürlük Terimlerine Kısmen Yeterli	Tını ve Gürlük Terimlerine Çok Az Yeterli	Tını ve Gürlük Terimlerine Hiç Yeterli Değil				
Ezbere Çalabilmede Yeterlilik	Ezbere Çalabilmede Tamamen Yeterli	Ezbere Çalabilmede Büyük Ölçüde Yeterli	Eseri Çalabilmede Kısmen Yeterli	Eseri Çalabilmede Çok Az Yeterli	Eseri Çalabilmede Hiç Yeterli Değil				
Çalım Hızında Yeterlilik	Çalım Hızında Tamamen Yeterli	Çalım Hızında Büyük Ölçüde Yeterli	Çalım Hızında Kısmen Yeterli	Çalım Hızında Çok Az Yeterli	Çalım Hızında Hiç Yeterli Değil				
						TOPLAM			

Kontrol grubu olmayan öğrencilere son test uygulaması için bir haftalık çalışma süresi verilmiş, bu süre içinde öğrencilerin müzikalite kavramına yönelik yaklaşımları gözlenmiştir.

Bu son aşama ile birlikte istatistiksel verilere ulaşılmış ve klasik gitar eğitiminde müzikalite kavramının öğretilmesine yönelik bir inceleme çalışması oluşturulmaya çalışılmıştır.

Araştırmada müzikalite kavramının eser üzerindeki etkililik düzeyini tespit etmek amacıyla kullanılan kontrolsüz ön test-son test uygulamalarıyla elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarılmış ve aritmetik ortalama değerleri Microsoft Excel programı yardımıyla çözümlenerek yorumlanmıştır.

4. BULGULAR VE TARTIŞMA (FINDINGS AND DISCUSSION)

Araştırmanın 4. bölümünü oluşturan bulgular ve yorumlar kısmı, elde edilen verilere göre tablolar şeklinde sırasıyla sunulmuştur.

Tablo 2. Feste Lariane ön test-son test aritmetik ve standart sapma ortalamalarına (müzikal duyarlılıkta yeterlilik) ilişkin bulgular ve yorumlar

(Table 2. Findings and comments related to Feste Lariane pre-test and post-test arithmetic means and Standard deviations means (Proficiency in musical sensibility))

Feste Lariane	Değişkenler (Kriterler)	n	\bar{X}	SS
Deney Ön Test	Müzikal Duyarlılıkta Yeterlilik	5	6	1,63
Deney Son Test	Müzikal Duyarlılıkta Yeterlilik	5	8,5	2,24

n: Kişi Sayısı, \bar{X} : Aritmetik Ortalama, SS: Standart Sapma

Tablo 2’de verilen Feste Lariane adlı eser için Deney Ön Test-Son Test Müzikal Duyarlılıkta Yeterlilik kriterleri incelendiğinde; Deney ön test sonuçlarının aritmetik ortalama değerinin $\bar{X}=6$ Deney son test sonuçlarının aritmetik ortalama değerinin ise $\bar{X}=8,5$ olduğu, Deney son test (Müzikal Duyarlılıkta Yeterlilik Kriteri) sonuçlarında, Deney ön test sonuçlarına göre anlamlı bir artış olduğu görülmektedir. Standart sapma değerleri incelendiğinde, deney son testin SS=2,24 deney ön teste göre SS=1,63 homojen bir dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 3. Feste Lariane ön test-son test aritmetik ve standart sapma ortalamalarına (Tremelo tekniğinde yeterlilik) ilişkin bulgular ve yorumlar

(Table 3. Findings and comments related to Feste Lariane pre-test and post-test arithmetic means and Standard deviations means (Proficiency in tremolo technique))

Feste Lariane	Değişkenler (Kriterler)	n	\bar{X}	SS
Deney Ön Test	Tremelo Tekniğinde Yeterlilik	5	2,75	2,40
Deney Son Test	Tremelo Tekniğinde Yeterlilik	5	2,75	1,85

Tablo 3’de verilen Feste Lariane adlı eser için Deney Ön Test-Son Test Tremelo Tekniğinde Yeterlilik kriterleri incelendiğinde; Deney ön test sonuçlarının aritmetik ortalama değerinin $\bar{X}=2,75$ Deney son test sonuçlarının aritmetik ortalama değerinin ise $\bar{X}=2,75$ olduğu, Deney son test (Tremelo Tekniğinde Yeterlilik Kriteri) sonuçlarında, Deney ön test sonuçlarıyla eşit olduğu görülmektedir. Standart sapma değerleri incelendiğinde, deney son testin SS=2,40 deney ön teste göre SS=1.85 daha heterojen bir dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 4. Feste Lariane ön test-son test aritmetik ve standart sapma ortalamalarına (yorum gücünde yeterlilik) ilişkin bulgular ve yorumlar (Table 4. Findings and comments related to Feste Lariane pre-test and post-test arithmetic means and Standard deviations means (Proficiency in ability of interpretation))

Feste Lariane	Değişkenler (Kriterler)	n	\bar{X}	SS
Deney Ön Test	Yorum Gücünde Yeterlilik	5	5,5	1,12
Deney Son Test	Yorum Gücünde Yeterlilik	5	10	0,88

Tablo 4’de verilen Feste Lariane adlı eser için Deney Ön Test-Son Test Yorum Gücünde Yeterlilik kriterleri incelendiğinde; Deney ön test sonuçlarının aritmetik ortalama değerinin $\bar{X}=5,5$ Deney son test sonuçlarının aritmetik ortalama değerinin ise $\bar{X}=10$ olduğu, Deney son test (Yorum Gücünde Yeterlilik Kriteri) sonuçlarında, Deney ön test sonuçlarına göre anlamlı bir artış olduğu görülmektedir. Standart sapma değerleri incelendiğinde, deney son testin SS=0,88 deney ön teste göre SS=1,12 homojen bir dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 5. Feste Lariane ön test-son test aritmetik ve standart sapma ortalamalarına (Ton ve renk üretiminde yeterlilik) ilişkin bulgular ve yorumlar

(Table 5. Findings and comments related to Feste Lariane pre-test and post-test arithmetic means and Standard deviations means (Proficiency in producing tone and colour))

Feste Lariane	Değişkenler (Kriterler)	n	\bar{X}	SS
Deney Ön Test	Ton ve Renk Üretiminde Yeterlilik	5	7,05	2,18
Deney Son Test	Ton ve Renk Üretiminde Yeterlilik	5	14	7,88

Tablo 5’te verilen Feste Lariane adlı eser için Deney Ön Test-Son Test Ton ve Renk Üretiminde Yeterlilik kriterleri incelendiğinde; Deney ön test sonuçlarının aritmetik ortalama değerinin $\bar{X}=7,05$ Deney son test sonuçlarının aritmetik ortalama değerinin ise $\bar{X}=14$ olduğu, Deney son test (Ton ve Renk Üretiminde Yeterlilik Kriteri) sonuçlarında, Deney ön test sonuçlarına göre anlamlı bir artış olduğu görülmektedir. Standart sapma değerleri incelendiğinde, deney son testin SS=7,88 deney ön teste göre SS=2,18 homojen bir dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 6. Feste Lariane ön test-son test aritmetik ve standart sapma ortalamalarına (Tını ve gürlük terimlerinde yeterlilik) ilişkin bulgular ve yorumlar

(Table 6. Findings and comments related to Feste Lariane pre-test and post-test arithmetic means and Standard deviations means (Proficiency of knowledge about the terms related to timbre and dynamics))

Feste Lariane	Değişkenler (Kriterler)	n	\bar{X}	SS
Deney Ön Test	Tını ve Gürlük Terimlerinde Yeterlilik	5	11,25	2,0
Deney Son Test	Tını ve Gürlük Terimlerinde Yeterlilik	5	15	1,77

Tablo 6'da verilen Feste Lariane adlı eser için Deney Ön Test-Son Test Tını ve Gürlük Terimlerinde Yeterlilik kriterleri incelendiğinde; Deney ön test sonuçlarının aritmetik ortalama değerinin $\bar{X}=11,25$ Deney son test sonuçlarının aritmetik ortalama değerinin ise $\bar{X}=15$ olduğu, Deney son test (Tını ve Gürlük Terimlerinde Yeterlilik Kriteri) sonuçlarında, Deney ön test sonuçlarına göre anlamlı bir artış olduğu görülmektedir. Standart sapma değerleri incelendiğinde, deney son testin $SS=1,77$ deney ön teste göre $SS=2,0$ homojen bir dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 7. Feste Lariane ön test-son test aritmetik ve standart sapma ortalamalarına (Ezbere çalabilmede yeterlilik) ilişkin bulgular ve yorumlar

(Table 7. Findings and comments related to Feste Lariane pre-test and post-test arithmetic means and Standard deviations means (Proficiency in playing from the memory))

Feste Lariane	Değişkenler (Kriterler)	n	\bar{X}	SS
Deney Ön Test	Ezbere Çalabilmede Yeterlilik	5	5,5	1,12
Deney Son Test	Ezbere Çalabilmede Yeterlilik	5	10	0,88

Tablo 7'de verilen Feste Lariane adlı eser için Deney Ön Test-Son Test Ezbere Çalabilmede Yeterlilik kriterleri incelendiğinde; Deney ön test sonuçlarının aritmetik ortalama değerinin $\bar{X}=5.0$ Deney son test sonuçlarının aritmetik ortalama değerinin ise $\bar{X}=14$ olduğu, Deney son test (Ezbere Çalabilmede Yeterlilik Kriteri) sonuçlarında, Deney ön test sonuçlarına göre anlamlı bir artış olduğu görülmektedir. Standart sapma değerleri incelendiğinde, deney son testin $SS=1,17$ deney ön teste göre $SS=1,68$ homojen bir dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 8. Feste Lariane ön test-son test aritmetik ve standart sapma ortalamalarına (Çalım hızında yeterlilik) ilişkin bulgular ve yorumlar
(Table 8. Findings and comments related to Feste Lariane pre-test and post-test arithmetic means and Standard deviations means (Proficiency in playing velocity))

Feste Lariane	Değişkenler (Kriterler)	n	\bar{X}	SS
Deney Ön Test	Çalım Hızında Yeterlilik	5	9,05	2,0
Deney Son Test	Çalım Hızında Yeterlilik	5	15,5	1,43

Tablo 8'de verilen Feste Lariane adlı eser için Deney Ön Test-Son Test Çalım Hızında Yeterlilik kriterleri incelendiğinde; Deney ön test sonuçlarının aritmetik ortalama değerinin $\bar{X}=9,05$ Deney son test sonuçlarının aritmetik ortalama değerinin ise $\bar{X}=15,5$ olduğu, Deney son test (Çalım Hızında Yeterlilik Kriteri) sonuçlarında, Deney ön test sonuçlarına göre anlamlı bir artış olduğu görülmektedir. Standart sapma değerleri incelendiğinde, deney son testin $SS=1,43$ deney ön teste göre $SS=2,0$ homojen bir dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER (CONCLUSIONS AND RECOMMENDATIONS)

Araştırmada; müzikaliteyi şekillendiren ve açıklayan temel eğitim aşamalarındaki en önemli unsurlar: müziğin temel kuramları ve müzikal duyarlılık olarak görülmektedir. Müzik eğitimcisinin, müzikologun, bestecinin, ya da sanatçının kendi yollarına yön verme hazırlıklarında, teorik çalışmaların doğru bir şekilde kavranmasını akıcı bir şekilde sağlayan etkenler, sesin, ellerin, gözlerin ve kulakların eğitimi olarak göze çarpmaktadır.

Araştırmada; araştırmamanın deneysel boyutuna ilişkin elde edilen bulgular ışığında; deney grubu öğrencilerine "Feste Lariane" adlı eser ödev olarak verilmiştir. Öğrencilerin eserinde; "Müzikal Duyarlılıkta Yeterlilik", "Yorum Gücünde Yeterlilik", "Ton ve Renk Üretiminde Yeterlilik", "Tını ve Gürlük Terimlerinde Yeterlilik", "Ezbere Çalabilmede Yeterlilik", "Çalım Hızında Yeterlilik" maddelerinden oluşan performans değerlendirme kriterleri doğrultusunda, ön test ve son test performans puanları karşılaştırıldığı zaman son test sonucunda anlamlı bir artış görülmektedir. Fakat "Tremelo Tekniğinde Yeterlilik" maddesinden elde edilen ön test ve son teste dair performans puanları karşılaştırıldığı zaman, son test sonucunda ön teste göre olumlu bir artışın veya farklılığın oluşmadığı görülmektedir.

Araştırmada; öğrencilerin eseri ilk olarak yorumladıktan sonra verilen bir haftalık süreç sonunda eseri daha iyi yorumlayabildikleri ve icra esnasında hata yapma oranlarının daha düşük olduğu görülmektedir. Bu süreçte araştırmacının öğrencilerin eksik olan yönlerini gözlemlemesi ve bu eksiklikleri yazılı olarak kaydetmesi oldukça önemlidir. Genel olarak gözlenen en büyük eksiklik tremelo tekniğinde görülmektedir. Ayrıca, seçilen öğrencilerin özellikle tremelo tekniği açısından diğer öğrencilere göre daha etkin olduklarını belirtmek gerekir. Tremelo tekniğinin seslendirilmesinde karşılaşılan teknik sorunların müzikaliteyi ve ona bağlı temel unsurları olumsuz yönde etkilediği görülmektedir. Luigi Mozzani'ye ait Feste Lariane adlı eserin II. varyasyonu olan bu bölümde birçok öğrencinin sorun yaşadığı, tremelo tekniğinin tamamında seslendirmede güçlükler görüldüğü saptanmaktadır.

Araştırmada; eserlerin etkin ve işlevsel bir biçimde müzikalite kavramıyla koordineli olarak icra edilebilmesi için, özellikle uygulamanın ikinci aşamasında ezbere çalabilme yeterliliğinin tam olarak sağlanabileceği düşünülmektedir. Bu yönde saptanan problemleri giderebilmek için öğrencilerin eseri ezberleyerek seslendirmeleri gerektiği görülmektedir.

Araştırmada; Öğrencilerin genelinde, sol elin pozisyon değişikliği yaşadığı bölümlerde güçsüzlük den kaynaklanan ses kayıplarının yaşandığı tespit edilmiştir. Bu durumun, çalım hızıyla birlikte eserin birçok teknik özelliğini zayıflattığı görülmektedir.

Gitarın alt eşiğine yakın bölümdeki teller ile gitarın ses tahtası arasına sünger veya kumaş gibi benzeri bir parça koyarak, kasların gelişimi sağlanabilir. Bu yöntem sayesinde tellerin gerilimi artacak ve çalım gücü de zorlaşacaktır. Eser belirli bir süre bu yöntemle çalışıldıktan sonra konulan malzeme çıkarılarak çalım doğal bir biçimde devam edilir. Bu yöntem tüm çalışmalarda uygulanabilir.

Eserin dörtlü tremelo tekniği ile yazılmış olan II. varyasyonunda görülen eksiklikleri düzeltmek amacıyla tremelo içerikli çalışmalara daha fazla yer verilebilir. Tremelo çalışmalarında her teknikte gerektiği gibi metronom kullanılmalıdır.

Öğrencilerin genelinde gözlenen hata, enerjilerini ekonomik olarak kullanamamalarıdır. Parmakların gereğinden fazla biçimde kalkması renk ve ton üretiminde aksaklıklara yol açmakta ve yorum gücünü de olumsuz yönde etkilemektedir. Diğer yandan sağ ile sol el

arasında senkron aksaklıkları ve reflex gücünde de zamanlama hataları göze çarpmaktadır. Bu aksaklıkların, öğrencinin yorum gücünü olumsuz yönde etkileyebileceği düşünülmektedir.

Etütler ve özellikle eserler, belirli bir aşamadan sonra ezberlenerek çalınabilir. Bu yöntem ile öğrencinin motivasyonunda ve eserlere olan müzikal duyarlılığında önemli bir gelişme sağlanabileceği düşünülmektedir. Özellikle Suzuki'nin bu yöndeki çalışmaları dikkate alınabilir.

Müzikalite kavramının, öğrencilerin sadece çalgı eğitimi derslerinde algılamaları gereken bir durum olmadığını dair bilinçlendirme çalışmaları yapılabilir. İster teorik ister uygulamalı olsun müzik eğitimi eksenli birçok derste, müzikalite kavramına yer verilebilir.

Öğrencilerin çalma düzeylerine ve müzikal zevklerine uygun olarak öğretici tarafından seçilecek belirli eserlerin dikkat çekici bölümleri, etüt haline getirilebilir.

Etüt ve eser kapsamlı repertuar seçiminde öğrencilerin müzikal beğenilerini ve klasik batı müziği dönemlerine olan duyarlılıklarını dikkate almanın, çalgı eğitimi performansına etki sağlayabileceği düşünülmektedir.

Seslendirilmesi düşünülen esere ilişkin olarak hangi boyutta zorluk görülüyorsa o boyuta ilişkin ön egzersizlerin hazırlanması yararlı görülebilir.

Bestecilerin hayatları, müzikal stilleri ve yaşadıkları dönemlere dair verilebilecek araştırma ödevleri, öğrencilerin yorumlamaya çalıştıkları eserleri daha bilinçli olarak algılayabilmelerini sağlayabilir.

Müzikaliteyi şekillendirme yönünden önemli bir alan olarak düşünülen müzikal formlar, dersin gerekli bölümlerinde mutlaka yer almalıdır.

Araştırma, daha geniş bir zaman dilimine yayılabilir ve deneysel bölümü daha farklı bir bilimsel araştırma tekniği ile ölçülebilir. Bununla birlikte, öğrenciye verilen çalışma süreci uzatılarak eser seçiminde farklı uzman görüşleri de alınabilir. Ayrıca, ön ve son test sonuçlarında elde edilen aritmetik ortalamaları SPSS istatistik programı ile karşılaştırılabilir.

Performans değerlendirme ölçeğindeki uzman görüşü puanlarının geçerliliğini ve güvenilirliğini belirlemek için Kendall W Uyum Katsayıları hesaplanabilir.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. Ece, A.S. ve Kaplan, S., (2008). "Müziksel algılama (işitme, okuma, yazma) ses ve çalgı yeteneği arasındaki ilişkilerin farklı değişkenler açısından incelenmesi" Kastamonu eğitim dergisi Cilt: 16, Sayı: 1, ss:285-296.
2. Hood, M., (1959). The challenge of bi- musicality. Chicago: Fourth annual meeting of the society for ethnomusicology.
3. Kaptan, S., (1998). Bilimsel araştırma ve istatistik teknikleri. Ankara: Tekışık web ofset.
4. Phillips, D., (1976). An investigation of the relationship between musicality and intelligence. New York: Sage social science collections.
5. Tecimer, B., (2005). "Suzuki piyano okulu metodu" İnönü üniversitesi eğitim fakültesi dergisi, Cilt: 6, Sayı:10, ss:71-86.
6. Yağışan, N., (2002). "Farklı bir alanın profesyonel sporcuları: müzisyenler" Gazi eğitim fakültesi dergisi, Cilt: 22, Sayı: 2, ss: 183-194.

7. Yıldırım, A. ve Şimşek, H., (2006). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Ankara: SeĐkin yayıncılık.